

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Davida Rause, Ph.D. a soudců Mgr. Kateřiny Kopečkové, Ph.D. a Mgr. Petra Šebka v právní věci

žalobce: **V. K.**
bytem H. 5, B., adresa pro doručování: H. 50, B.

proti
žalovanému: **Magistrát města Brna**
sídlem Dominikánské nám. 2, Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26.2.2018, sp.zn. OUSR/MMB/0004603/2018, č.j. MMB/0004603/2018,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladu řízení.

III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení **nepřiznává.**

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce podal žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26.2.2018, sp.zn. OUSR/MMB/0004603/2018, č.j. MMB/0004603/2018, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí Úřadu městské části města Brna, Brno – Líšeň ze dne 22.11.2017, č.j. MCLISEN 10949/2017/2600/DRY. Tímto rozhodnutím byl žalobce shledán vinným z přestupku podle § 178 odst. 2 písm. j) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (dále jen „stavební zákon“), kterého se dopustil tím, že v období od 12.6.2017 do 23.8.2017 na pozemcích parc. č. X a X k.ú. X provedl nepovolené stavební práce spočívající v betonáži stropu 3. NP stavby o celkové výměře 135 m², ačkoli mu bylo provádění stavebních prací zakázáno rozhodnutím stavebního úřadu č.j. MCLISEN 05472/ 2013/2700/MALL. Za to byla žalobci uložena pokuta ve výši 30 000 Kč.

II. Obsah žaloby

2. Podle žalobce je třeba věc posuzovat jako celek. Žalobce má za to, že stavební povolení na stavbu hotelu Iris nabylo právní moci odpadnutím překážky, která jeho nabytí bránila (zpětvzetím odvolání proti stavebnímu povolení). Stavební úřad pochybil, pokud rozhodnutí neopatrili doložkou právní moci a neověřili dokumentaci skutečného provedení stavby. Podle žalobce stavební úřad opakovaně žalobce utvrzoval, že stavební povolení právní moci nabylo (k tomu odkazuje na oznámení o provedení kontrolní prohlídky ze dne 10.10.2007).
3. Žalobce dále uváděl, že je stavebním úřadem šikanován a naváděn k tomu, aby se dopustil trestného činu obecného ohrožení. Stavební úřad navíc ztratil dokumentaci z roku 1993. Pochybení shledává žalobce i v postupu žalovaného, který metodickým pokynem v roce 1993 nařídil stavebnímu úřadu pokračovat v řízení o odstranění stavby.
4. Žalobce žádal soud, aby si vyžádal stavební dokumentaci skutečného provedení stavby z roku 2011, z níž má vyplynout, že se ničeho nedopustil, neboť „bylo-li mu něco nařízeno, nemůže za to být trestán“.
5. Žalobce nesouhlasí s tvrzením obsaženým v napadeném rozhodnutí, že si požádal o dodatečné povolení stavby. Žalobce o dodatečné povolení stavby nikdy nežádal.
6. Podle žalobce veškeré práce, které na stavbě hotelu vykonává, jsou pracemi zabezpečovacími (nikoli stavebními). Pokud by tyto práce neučinil, hrozila by havárie. Žalobce tak postupuje v intencích posudků vypracovaných SARON KAT s.r.o. a Ing. P. a jedná v krajní nouzi. Vzhledem k tomu, že hrozí uvolnění věncových tvarovek a jejich zřícení na chodník, je dobetonování stropu nezbytnou zabezpečovací prací.

7. Žalobce dále nesouhlasí s odborným posouzením Ing. K., Ing. H. a doc. B., podle něhož má být ze stavby hotelu vytvořeno „nestabilní zbořeníště“.
8. Žalobce rovněž poukazuje na rozhodnutí o zastavení řízení o přestupku ze dne 26.6.2014, v němž je konstatováno, že „dostavba hotelu jsou zabezpečovací práce“.
9. Žalobce rovněž nesouhlasí s použitím dronu.
10. Žalobce také namítá, že mu nebylo umožněno nahlédnout do správního spisu, resp. nahlížení do spisu podmiňoval stavební úřad žalobcovou účastí na ústním jednání. Uloženou pokutu žalobce považuje za nepřiměřeně vysokou a pro něho likvidační.
11. Ze shora uvedených důvodů žalobce navrhl, aby soud rozhodnutí žalovaného zrušil. Na svém procesním postoji setrval po celou dobu řízení před zdejším soudem.

III. Vyjádření žalovaného

12. Žalovaný ve svém vyjádření se žalobou nesouhlasí, navrhuje ji zamítnout jako nedůvodnou a na svém procesním postoji setrval během celého řízení před zdejším soudem.

IV. Posouzení věci

13. Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s.ř.s.“), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.). Žaloba je přípustná (zejména § 65, § 68 a § 70 s.ř.s.).
14. Zdejší soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s.ř.s.); vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s.ř.s.).
15. Žalobce předně namítá, že mu na stavbu hotelu bylo vydáno stavební povolení, které nabylo právní moci.
16. V daném případě je však přezkoumáváno rozhodnutí o uložení pokuty podle § 178 odst. 2 písm. j) stavebního zákona, tj. za to, že žalobce v rozporu s § 134 odst. 4 stavebního zákona neuposlechl rozhodnutí k zastavení prací na stavbě, a nikoli rozhodnutí o nařízení zastavení prací na stavbě. V tomto řízení tedy není rozhodné, zda žalobce na stavbu měl nebo neměl vydáno stavební povolení a zda toto stavební povolení nabylo právní moci. To by soud mohl posuzovat v řízení o žalobě proti rozhodnutí, jímž došlo k nařízení zastavení prací na stavbě. Právě pro vydání tohoto rozhodnutí je totiž podstatné, zda žalobce provádí stavbu v rozporu se stavebním povolením (nebo jiným opatřením stavebního úřadu) nebo dokonce bez něho. Nyní je však předmětem soudního přezkumu rozhodnutí jiné (o pokutě za přestupek) a soud je tak oprávněn posuzovat toliko to, zda stavební úřad žalobci rozhodnutí o nařízení zastavení prací na stavbě doručil a zda žalobce ve výstavbě přesto pokračoval. Nic z toho přitom žalobce v žalobě nezpochybnil.
17. Namítá-li žalobce, že žádost o dodatečné povolení stavby nikdy nepodal, jedná se rovněž o námitku, která zcela mívá předmět tohoto řízení, a proto se jí soud nezabýval.

18. To samé je pak třeba uvést i ve vztahu k dokumentaci skutečného provedení stavby z roku 2011 i k dokumentaci z roku 1993, neboť ta není pro posouzení napadeného rozhodnutí potřebná a nebylo tak třeba si ji opatřovat. Soud totiž není oprávněn v daném řízení o žalobě přezkoumávat jiná rozhodnutí, než ta, která jsou předmětem žaloby (tj. rozhodnutí o přestupku). Současně soud není v řízení o žalobě proti správnímu rozhodnutí oprávněn ukládat stavebnímu úřadu povinnost žalobci tuto dokumentaci vydat.
19. Také žalobcův nesouhlas s odborným posouzením Ing. K., Ing. H. a doc. B. míjí předmět daného řízení. Zdejšímu soudu je z úřední činnosti známo (věc vedená pod sp.zn. 62 A 90/2018), že se toto posouzení týká odstranění stavby hotelu a nemá tak žádnou souvislost se žalobou napadeným rozhodnutím.
20. Rovněž je zcela nepřipadný odkaz žalobce na znalecký posudek Ing. P., neboť se jedná o posudek z roku 1995. Ať už by v něm bylo ve vztahu k žalobcově stavbě uvedeno cokoli, nelze to automaticky vztáhnout na stav po více než dvaceti letech. Navíc žádný názor ve znaleckém posudku nemůže „přebít“ pro žalobce závazné rozhodnutí orgánu veřejné správy (stavebního úřadu). Jinak řečeno, bylo-li žalobci rozhodnutím stavebního úřadu pravomocně zakázáno stavět, měl se tomuto rozhodnutí podrobit bez ohledu na jakýkoli znalecký posudek. Argumentaci znaleckým posudkem mohl žalobce použít v řízení o odvolání proti rozhodnutí stavebního úřadu, kterým mu bylo zakázáno stavět, případně v následném řízení soudním. To samé je pak třeba uvést i ve vztahu k doporučení Ing. P. z února 2013 a k posudku SARON KAT s.r.o. z dubna 2013. I tato znalecká vyjádření časově nesouvisejí s činností žalobce, za níž je sankcionován, neboť jsou o cca tři roky starší.
21. Soud nesouhlasí se žalobcem ani v tom, že by jeho postup byl postupem v krajní nouzi. Žádné bezprostřední ohrožení zdraví či životů, které by žalobce tímto postupem musel řešit, žalobce nedokládá.
22. Krajní nouze ve smyslu § 2 odst. 2 písm. b) zákona č. 200/1990 Sb. o přestupcích, je definována jako jednání, jímž někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému zákonem, jestliže tímto jednáním nebyl způsoben zřejmě stejně závažný následek než ten, který hrozil, a toto nebezpečí nebylo možno v dané situaci odvrátit jinak. Shodně je krajní nouze definována i v § 24 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „nový přestupkový zákon“).
23. Žalobce podle názoru soudu svým jednáním nenaplnil znaky krajní nouze, neboť nebezpečí nepochybně bylo možno odvrátit jinak – je zřejmé, že od zastavení stavebních prací žalobce plynule pokračoval v provádění dalších stavebních prací *per partes*, čímž dosáhl vybudování 3. a 4. NP. Institutu krajní nouze nelze zneužívat pro legalizaci dlouhodobého udržování protiprávního stavu – to je v příkrém rozporu se smyslem okolnosti vylučující protiprávnost přestupkového jednání.
24. Pokud se žalobce dovolává sdělení v posudku SARON KAT s.r.o. z dubna 2013, podle něhož hrozí uvolnění věncových tvarovek a jejich zřícení na chodník, je třeba předně vyjít z toho, že tento posudek o více než tři roky předchází žalobcově stavební činnosti. Navíc znalec ve vztahu k uvolněným věncovým tvarovkám stanovil požadavek jejich

neprodleného odstranění (str. 4 posudku) a tento požadavek znalce se týká věncových tvarovek ve 2. NP, zatímco žalobcova stavební činnost, za níž je nyní sankcionován, se vztahuje ke 3. NP, ve vztahu k nimž znalec žádné doporučení neuvádí. Zdejší soud se tak ztotožňuje se žalovaným, že dobetonování stropu, za což byl žalobce napadeným rozhodnutím sankcionován, rozhodně není opatřením k odstranění uvolněných věncových tvarovek, jejichž zřícení přímo hrozí. Činnost žalobce tedy nebyla jednáním v krajní nouzi ani zabezpečovacími pracemi.

25. Nelze rovněž přehlédnout, že nutné zabezpečovací práce nařizuje stavební úřad (§ 135 odst. 2 stavebního zákona). V daném případě stavební úřad žalobci nenařídil provést práce, za něž je nyní trestán, jako zabezpečovací práce a žalobce ani provedení takových prací stavebnímu úřadu neoznámil.
26. Dovolává-li se žalobce rozhodnutí stavebního úřadu o zastavení řízení o přestupku ze dne 26.6.2014, tak ani to jeho stavební činnost nemůže jakkoli ospravedlnit. Stavební úřad v citovaném rozhodnutí dospěl k názoru, že žalobcova činnost spočívající ve vyzdívání obvodového zdiva 4. NP v květnu a červnu 2013 byla postupem v souladu s odborným doporučením Ing. P. ze dne 25.2.2013. Stavební úřad zde poukázal na časovou souvislost mezi doporučením Ing. P. a prováděním prací. Právě ta v případě nyní posuzovaném chybí. Žalobce totiž prováděl práce v polovině roku 2017 a nemůže se tak dovolávat stanovisek vydaných v roce 2013. Navíc v případě právě posuzovaném byla jakákoli stavební činnost žalobci pravomocně zakázána rozhodnutím ze dne 17.6.2013. Existence tohoto rozhodnutí v době provádění stavebních prací je přitom druhou odlišností od případu řešeného stavebním úřadem v roce 2014.
27. Namítá-li žalobce, že je stavebním úřadem dlouhodobě šikanován, nemůže se s ním soud ztotožnit, neboť nic ze spisu o žádné šikaně nevypovídá.
28. Žalobce namítá, že mu nebylo umožněno nahlédnout do správního spisu, resp. že nahlížení do spisu bylo podmíněno žalobcovou účastí na ústním jednání. Nic takového však ze spisu nevyplynulo a ani žalobce žádným důkazem takový postup stavebního úřadu neprokázal. Pokud se žalobce nařízeného ústního jednání nechtěl zúčastnit (ať už z jakéhokoli důvodu), nic mu nebránilo přijít nahlédnout do spisu kdykoli jindy. O tom, že se dne 8.11.2017 bude konat ústní jednání, byl žalobce uvědomen dne 20.10.2017, rozhodnutí bylo vydáno dne 22.11.2017. Žalobce tak měl více než měsíc k tomu, aby se s obsahem spisu seznámil. Žalobce však nahlédnout do spisu stavebního úřadu nepřišel.
29. Pokud jde o námitky, že stavební úřad žalobci poskytl krátkou lhůtu k seznámení s podklady a neumožnil žalobci se k nim vyjádřit, tak ty žalobce poprvé uplatnil až v replice dne 6.2.2020 a jedná se tak o námitky opožděné, kterými se soud zabývat nemůže. Soud je oprávněn přezkoumávat toliko ty žalobní body, které žalobce uplatnil ve lhůtě k podání žaloby; ta činí dva měsíce ode dne doručení napadeného rozhodnutí (k tomu došlo na jaře 2018).
30. Žalobce nesouhlasí s použitím dronu k pořízení fotografií jeho stavby. Jak vyplynulo ze spisu, stavební úřad na den 23.8.2017 nařídil kontrolní prohlídku stavby žalobce k prošetření opakované stížnosti, že stavební práce na stavbě hotelu pokračují i přes jejich

zákaz. Žalobce se kontrolní prohlídce nezúčastnil a stavebnímu úřadu sdělil, že na jeho pozemky a stavbu neumožní nikomu vstup. Stavební úřad se přesto pokusil žalobce v době avizované kontrolní prohlídky zkontaktovat, avšak žalobce na opakované zvonění nereagoval. Vzhledem k tomu stavební úřad přistoupil k pořízení fotodokumentace stavby „ze vzduchu“ s použitím dronu. K tomu využil společnost OKdron s.r.o., která si opatřila souhlasy vlastníků pozemků, nad nimiž dron při pořizování fotografií létal. Za situace, kdy žalobce dlouhodobě se stavebním úřadem nespolupracuje, opakovaně znemožňuje provedení kontrolních prohlídek stavby a v rozporu se stavebním zákonem brání stavebnímu úřadu, aby prověřil, zda stavební práce i přes zákaz pokračují, neměl stavební úřad jinou možnost, než fotodokumentaci stavby (která je již tak značných rozměrů, že z ulice ji vyfotografovat nelze) opatřit za použití dronu. Tato fotodokumentace přitom byla pořízena toliko pro potřeby řízení před stavebním úřadem, byla řádně založena do spisu a žalobce měl možnost se s ní seznámit a vyjádřit se k ní (řízení o přestupku bylo zahájeno dne 20.10.2017, rozhodnutí v prvním stupni bylo vydáno až na konci listopadu 2017). Podle § 51 odst. 1 správního řádu lze k provedení důkazů užít všech důkazních prostředků, které jsou vhodné ke zjištění stavu věci a které nejsou získány nebo provedeny v rozporu s právními předpisy. Pořízené fotografie pro účely správního řízení nejsou rozporné se zákonem (ostatně žalobce vůbec neuvádí, s jakým zákonem by měly být v rozporu) a zdejší soud tedy v postupu stavebního úřadu nic nezákonného neshledal.

31. Žalobce dále namítal, že mu byla uložena pokuta nepřiměřeně vysoká, která je pro něho likvidační.
32. Ukládání trestu je založeno na dvou základních principech – zákonnosti trestu a individualizace trestu. Tyto principy platí i pro ukládání pokuty za správní delikt. Oba základní principy jsou pod soudní kontrolou v řízení podle § 65 a násl. s.ř.s. Individualizace trestu v případě ukládání pokuty znamená srozumitelně (především samotnému delikventovi) vysvětlit, co konkrétně vzal správní orgán za základ svých úvah, jež jsou založeny především na specifických okolnostech posuzované věci, a jakými úvahami byl veden, když z tohoto základu dospěl ke konkrétní výši pokuty; musí být tedy jasné, co bylo základem pro výpočet pokuty a jaké úvahy správního orgánu delikventovi oproti tomuto základu přitížily a jaké mu naopak ulehčily, o co konkrétně se tyto úvahy opírají a jak konkrétně se ve výši pokuty kvalitativně i kvantitativně projeví.
33. V daném případě byla žalobci uložena pokuta ve výši 30 000 Kč, přičemž podle § 178 odst. 3 písm. d) stavebního zákona mohla být žalobci uložena pokuta až 200 000 Kč. Stavební úřad k výši pokuty uvedl, že žalobce stavební zákon porušil vědomě a úmyslně, navíc na stavbě velkých rozměrů, která je celá vybudována bez stavebního povolení a která značným způsobem ohrožuje a omezuje okolo bydlící sousedy. Jednalo se také o porušení opakované, přičemž předchozí pokuta žalobce od pokračování ve stavbě neodradila. Poukázal též na to, že stavební úřad má za to, že žalobce volnými finančními prostředky disponuje, neboť dlouhodobě buduje stavbu hotelu; uloženou pokutu za likvidační nepovažoval. Žalovaný popsane posouzení považoval za správné a zákonné.

34. Žalobce nepřiměřenou výši pokuty dovozuje ze svých majetkových poměrů (uvádí, že nepracuje, že jeho manželka má příjem jen cca 16 tisíc Kč měsíčně a že se společně starají o syna).
35. Likvidační pokutou je taková pokuta, která je způsobilá pachateli sama o sobě přivodit platební neschopnost či ho donutit ukončit podnikatelskou činnost, nebo se v důsledku takové pokuty může stát na dlouhou dobu v podstatě jediným smyslem jeho podnikatelské činnosti splácení této pokuty, a zároveň je zde reálné riziko, že se pachatel, případně i jeho rodina (jde-li o podnikající fyzickou osobu) na základě této pokuty dostanou do existenčních potíží (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20.4.2010, č.j. 1 As 9/2008-133).
36. Byť je soudu z úřední činnosti známo, že finanční situace žalobce a jeho rodiny zjevně není zcela uspokojivá, nelze přehlédnout, že žalobce dlouhodobě pokračuje ve výstavbě hotelu a vynakládá na to jistě nemalé částky. V daném případě stavební úřad výši pokuty odůvodnil a vyjádřil se i k tomu, proč ji za likvidační nepovažuje. Žalobce navíc během správního řízení k majetkové situaci nic neuváděl ani nedokládal; a to ani v odvolacím řízení, tedy v době, kdy znal výši uložené pokuty i názor stavebního úřadu na to, že není likvidační. Za této situace soud souhlasí se žalovaným, že uložená pokuta není likvidační ani zjevně nepřiměřená. Byť se jedná o pokutu uloženou nikoli při spodní hranici, reflektuje hodnotu a velikost stavby i opakované trestání žalobce za pokračování s výstavbou (žalobce byl za pokračování s výstavbou potrestán již rozhodnutím stavebního úřadu ze dne 19.2.2016, č.j. MCLISEN 00112/2016/2600/DRY, které bylo potvrzeno rozhodnutím žalovaného ze dne 17.5.2016, sp.zn. OUSR/MMB/0102894/2016, č.j. MMB/0197217/2016). Ostatně ke shodnému závěru dospěl i Nejvyšší správní soud ve skutkově i právně obdobné věci téhož žalobce i žalovaného, který v rozsudku ze dne 26.2.2020, č.j. 2 As 67/2019 – 26, uvedl, že *„pokud jde o tvrzenou likvidačnost pokuty s ohledem na finanční situaci stěžovatele a jeho rodiny, je třeba vycházet z toho, že jeho tvrzení nemá dostatečnou oporu v objektivních skutečnostech. Na jedné straně nemá od r. 1993 vlastní příjem a příjem jeho manželky je velmi nízký. Na druhé straně od r. 1993 staví hotel, a to na vlastních pozemcích a z vlastních prostředků, a podle fotodokumentace je hotel v takové fázi rozestavěnosti, že je vyloučeno, aby náklady s tím spojené byly neseny z uvedených skromných manželčinych příjmů. Kromě toho stěžovatel ve stavbě stále pokračuje a náklady této činnosti pokrývá bez zadlužení.Pokuta ve výši 25 000 Kč není ani nepřiměřená a Nejvyšší správní soud ji s ohledem na stěžovatelův majetek nepovažuje ani za likvidační“*. Ani tato námitka tedy nebyla shledána důvodnou.

V. Závěr

37. Zdejší soud tak neshledal žádný z uplatněných žalobních bodů důvodným a nad rámec uplatněných žalobních bodů nezjistil žádnou vadu, jež by způsobovala nepřezkoumatelnost či měla za následek nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí a k níž by musel přihlížet z úřední povinnosti. Proto žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

VI. Náklady řízení

38. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 větu první s.ř.s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, jež důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce nebyl ve věci úspěšný, a proto mu právo na náhradu nákladů řízení proti žalovanému nenáleží; to náleží žalovanému. Tomu však žádné náklady vynaložené nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, a proto mu nebyla náhrada nákladů řízení přiznána.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 12.června 2020

David Raus v.r.
předseda senátu